

Fest och skrift för 100-åring

ARBIS firar i höst sitt 100-årsjubileum med festskrift, utställning och öppet hus som kulminerar i en fest för alla som vill vara med och hylla en av Svenskfinlands största skolor. Fest-

skriften är en rikligt illustrerad maffig mix av skrivelser, berättelser, essäer och intervjuer och medverkande är Märta Tikkanen, Kjell Westö och många fler. Verket Delad glädje har utkommit för några dagar sedan och målgrup-

pen är alla som gillar Arbis. På Virka-galleriet i stadshuset går utställningen Kul på kurs fram till 26.10, inklusive många verkstäder och prov på Arbis verksamhet Och festen då? Den 6 november firar Arbis så taket lyfter på Dagmarsgatan.

Svenskasidor

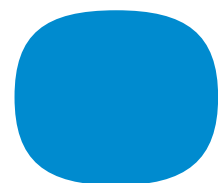

FOTO LEIF WECKSTRÖM

Moa Thors tar över rodret på Arbis och ska lotsa det enda svensk-språkiga ämbetsverket förbi många grynnor.

REKTORSSKIFTE

”Här möts alla på samma villkor”

DET ÄR STORA STÖVLAR som Moa Thors, biträdande rektor på Arbis, kliver i när hon efterträder Gunborg Gay-er som går i pension den 1 november. Thors föregångare har varit starka handlingskraftiga kvinnor, utöver Gay-er har både Märta Tikkanen och Ellinor Gube lett den fria folkbildningens främsta svensk-språkiga symbol.

Men Thors räds inte, hon har skinn på näsan och drar sig inte för att kavla upp ärmarna. Själv beskriver hon sig som en allroundfinlandssvensk. Hon har bott i Helsingfors, Nykarleby och Karis och många somrar på Kökar och Kumlinge.

”Jag är väldigt medveten om förestående tuffa tider då staten skär ned på stödet till den fria bildningen samtidigt som den kommunala ekonomin är kärv. Men jag ska ge mitt allt för att bevara vårt svenska rum. Arbis ska fortsätta vara en möjlighet för alla och in i det sista vill jag undvika att höja kursavgiften eller minska på mångfalden”.

En annan utmaning som infinner sig inom en snar framtid är den grundliga renoveringen som startar 2016 och genomförs under 2017.

”Problemet är att vi kanske trots tidigare förhoppningar måste evakueras. Frågan är var man finner lämpliga

lokaliteter. Eller kan man renovera huset i etapper och kan vi klara oss med paviljong på gården”, undrar Thors. Renoveringen är den första någonsin och kostar därefter, 9,5 miljoner euro. ”Den behövs men dessvärre trefaldigas hyran och det blir också en svår nöt att knäcka”.

I likhet med sina föregångare höjer Thors lärarkåren och den övriga personalen till skyarna.

”Arbisfolket är kreativt och flexibelt och redo för snabba insatser där de behövs. Resultatet är vi är bra på att haka på skeenden, och det lockar folk till huset.”

Thors mål är att göra Arbis ännu synligare: ”Varenda finlandssvensk i Helsingfors ska veta vad Arbis är. Här möts vi alla på samma villkor”, säger hon listar den familjära stämningen och trevliga lättsamma klimatet som andra dragplåster.

Thors har undervisat i tyska, franska och svenska på Arbis sedan 1984.

”Nu måste jag avstå från undervisningen och kommer att sakna den”.

Men hon är också kursdeltagare i huset. ”Jag har gått på många kurser och gymnastik i någon form står nästan alltid på mitt program”.

G18

Lust att lära dig skriva?

FOLKHÖGSKOLAN Axxell ordnar kortkurser i att skriva och skapa i höst, och inspiration till ord på kursen Kom i gång ger skrivkurslärare Åsa Stenwall-Albjerg på Georgsgatan 18, både 16–17 oktober och ytterligare 6–7 november kl. 9.30–16. Mer info hos asa.stenwall-albjerg@axxell.fi medan ansökan om plats görs på axxell.fi/folkhogskolan.

SUBKULTUR

Tom of Finland

MUSEICHEFEN Berndt Arell drar förmodligen fullt hus när han berättar om en av Finlands mest omdiskuterade konstnärer, Touko Laaksonen, pseudonymen för Tom of Finland som först var ett fenomen inom en subkultur och sedan vann berömmelse och erkännande för sina tämligen provokativa teckningar på manlig homosexualitet. Arell är på Arbis 23.10 kl. 18.

HÖSTLOV

Kim Herold sätter fart på Stoa

KIM HEROLD är dragplåstret medan finlandssvenska hiphoptrion Green Light District är förband. De uppträder på Stoa i Östra centrum som en slags start på skolornas höstlov. Konsernten den 15.10 riktar sig till unga som gör sig redo att ha två extra lediga dagar mitt i terminen. Höstlovet i de svenska grundskolorna och gymnasierna är 16 och 17 oktober.

FOTO: VILMA PELTONEN

I KORTHET

UGGLOR I MOSSEN

Rimjam är ordlekar och verser, ramor och rim för barnfamiljer och barn upp till fem år. Platsen är Richardsgatans bibliotek och höstens teman är tre med Ugglor i mossen den 1.10, Grisar i säcken 5.11 och slutligen Tomtar på loftet 3.12. Rimjam med Ugglor i mossen även på Malms bibliotek 22.10, Grisar i säcken på Gamlas bibliotek 12.11 och Tomtar på loftet i Östra centrums bibliotek 10.12. Start varje gång 17.30.

LÄR DIG LEDA BABYPOESI

Rimjam och babyposi är härlig stimulans för både liten och stor och nu ordnar man en kurs i att leda verksamheten och starta egen ordkonstgrupp. Det här sker 22.9 och platsen är Richardsgatan bibliotek kl. 13–17, avsett för dig som arbetar med små barn under skolåldern.

KONSERT FÖR BARN PÅ NORDHUSET

Du och jag och min lilla cykel är en barnkonsert som hålls i Nordhuset 28.9 kl. 15 och artister är Charlotta och Anders Wihk. Programmet går inom ramen för söndagsskoj för hela familjen.

MUSIKALISK SAGA FÖR BARNFAMILJER

Sagostund med musik, sånger som kommer från sagan, musik och saga för 3–6 år gamla barn på galleriet Virka i stadshuset 14 oktober kl. 10 som verkstad och i anslutning till Arbis 100-årsjubileumsutställning,

BARNFEST I SÖRNÄS

Jubilerande Arbis ställer också till med skild barnfest tillsammans med Svenska kvinnoförbundet. Skriv upp datum, 4 oktober kl. 13–15 i festsalen på Dagarsgatan.

SAGOSTUNDER I ARBIS BIBBA

Biblioteket på Arbis bjuder än en gång på en serie sagostunder för barn mellan 1 och 3 år. Ylva Larsdotter leder sagostunden 30.9 och 11.8 med start kl. 10.

BARNKULTUR

Full rulle på Lilla Luckan

FOTO: LEIF WECKSTRÖM

Storkonsumenten av barnkultur, Saga Kurki var först på plats i Lilla Luckan.

HON PLIRAR glatt mellan färggranna snören och greppar den vassa saxen. **Saga Kurki**, nästan två år, har blossande kinder och solsken i blick. Alla barnen som kommer på öppningen ska få klippa i invigningssnöret.

Och Saga är den allra första gästen som anländer när Lilla Luckan firar invigning på konstens natt i slutet av augusti.

Lilla Luckan är uttryckligen avsedd för barn och barnfamiljer medan "gamla" Luckan fortsätter med fokus på unga och äldre.

Trots sin ringa ålder är Saga Kurki storkonsument av barnkulturprogram. Hon och hennes mamma **Pia Stråhlman-Kurki** försöker hinna med en mångfald av program för barnfamiljer

och hon har varit med om babykaféer i både stadens och Luckans regi, deltagit i musiklekverksamhet och simmat på Folkhälsans simkurs.

Och i höst inleder Saga en ny era i och med att hon börjar vara tillräckligt gammal för saftsalongerna. Själv kommenterar hon inte innehållet i programmet annat med ett brett leende och mamma Pia ser förväntansfull ut.

Lilla Luckan som finns inhytt i i östra gaveln av hotellet på Simonsgatan 9 är större och ljusare och mer ändamålsenlig än Verandan i övre våningen på Luckan på Simonsgatan 8 och man har nu plats för ännu mångsidigare verksamheter.

"Men Lilla Luckan är inte ett popin ställe, där man tittar in när som helst,

utan förutsätter alltid anmälan i någon form. Som att köpa biljett till en saftsalong", säger **Zusan Söderström** som i stort personifierar Lilla Luckans utbud.

Utöver verkstäder som är riktade till barn med specialbehov, föreläsningar och fortbildning för folk som arbetar med barn, busklubbar, babykafé, färgbud för de allra minsta och skuggteater står Lilla Luckan för giv som saftsalonger och familjelördagar.

På programmet i saftsalongen står Mästerkatten i stövlar 20.9, Sagateatern 27.9, Rödluvan av Unga teatern 4.10 och Robert Jägerhornns toppentrolleri 25.10. Familjelördagar med ordkonst 27.9, med sagoberättelser 11.10 samt inspirations- och kreativitetsverkstad 18.10.

Bruun, Donner och Gardell

HÖSTENS bokflora inverkar inte oväntat på utbudet av författargäster och program på bokmässan 23–26.10. På de svenska skådeplatserna, Edith Södergran- respektive Tottiscenen har man tillfälle att höra bland andra Jörn Donner, Staffan Bruun, Lars Sund, Merete Mazzarella, Agneta Enckell och Lars Huldén. Dragplåster från Sverige är Jonas Gardell och Mark Levengood, Sven Lindqvist och Åke Edwardson. Tema-landet på årets bokmäs-sa är Italien och det ska man förnimma överallt på mässan.

FOTO LEIF WECKSTRÖM

Sophia Jansson om sin faster

FIRANDET av Tove Jansson, med anledning av att det har gått 100 år sedan hon föddes, fortsätter i höst. Hennes brorsdotter Sophia Jansson, här med Toves älskade skärgårdsparadis Klovharun i bakgrunden, berättar om Jansson som konstnär på Arbis den 22 september kl. 18.05.

FOTO LEIF WECKSTRÖM

Tove Jansson är samtidigt en central gestalt på bokmässan och ingår dagligen i programmet. Fokus på Jansson på Edith Södergran scenen varje dag kl. 12. Bokmässan pågår 23–26.10 i Mässa-centrum.

Tillfälliga paviljongen är som vilken ny träscola som helst.

FOTO LEIF WECKSTRÖM

Kronohagens skola i Kajsaniemi

REGNET STÅR som spön i backen men det hindrar inte ettorna från att ha gymnastik ute samtidigt som de äldre barnen ränner runt på grusplanen. Gården är betydligt större än den egentliga på Gengatan, och huset får också klart godkänt av eleverna.

Några menar att den tillfälliga skolpaviljongen i Kajsaniemiparken faktiskt är finare än den anrika jugendbyggnaden i Kronohagen medan andra ändå tycker att den riktiga skolan är "liksom mysigare" som en flicka på trean uttrycker sig.

Kronohagens lågstadium renoveras grundligt under hösten och våren och flytten tillbaka går först till hösten 2015. Skolan har haft äran att vara den första att ta i bruk den tillfälliga paviljongen. Förresten reste man tillfälliga

baracker som mest påminde om containrar men paviljongen i Kajsaniemi är anpassad till omgivningen och är som vilken ny och välplanerad träscola som helst.

"Vi är riktigt nöjda och tycker att huset fungerar bra, säger platsrektor Kjell Andersen. Det gör man fast paviljongen saknar gymnastiksal och matsalen ligger i den finska skolan, dock i grannskapet på andra sidan stråket i parken.

Senare flyttar en räkka andra skolor in i skolpaviljongen i Kajsaniemi. Det är också orsaken till att man satsat på att bygga snyggt och bra. Bland annat ska troligen Minerva ta paviljongen i besittning från hösten 2015 tills skolan ett år senare återvänder till Främre Tölö.

De två lågstadierna är inte de enda

som fungerar i tillfälliga lokaler medan det egna huset repareras. Brändö gymnasium och högstadiet respektive gymnasiet i Norsen har i höst flyttat till Haga in i nedlagda Länsi-Helsingin lukio medan respektive eget skolhus sätts i skick. Meningen var att Norsen och det nya sammanslagna högstadiet, som inkluderar Lönkan, skulle ta huset på Unionsgatan i besittning hösten 2015 men renoveringen har skjutits fram och jakten på ersättande tillfälliga lokaler är i gång.

"Också Munksnäs högstadium står inför renovering i något skede, säger svenska linjedirektören Niclas Grönholm på utbildningsverket.

I den svenskspråkiga grundskolan i Helsingfors går drygt 3 300 elever, i gymnasierna över 1 000.

I KORTHET

HELSINGFORS – VARTHÄN?

Asta Manninen, chef för Helsingfors faktacentral berättar om helsingforsarna i dag och i morgon, om befolkningsstruktur, om förändringar på gång och om staden sedd ur internationellt perspektiv. Arbis 23.9 kl. 18.05.

KÄNSLOR ÄGER RUM

Litteraturredaktören Pia Ingström är aktuell i serien Möt författaren och berättar om sin uppmärksammade bok *Känslor äger rum* – Liv i hem, stuga och villa. Ingström samtalar med Jenny Kajanus om hemmets betydelse, om livet på lande och begreppet hem. 15.10 kl. 18 och i stadshuset där 100-årsjubilerande Arbis står i fokus i september-oktober.

GRANNEN I SÖDER

Estland är tema för SLS:s föreläsningsserie i höst. Först ute är Kari Tarkiainen med rubriken Estland och Finland som delar av samma rike och senare samma kväll Aapo Roselius om Mångfald och glömska, det historiska landskapet i Estland. Seriestart 22.9 kl. 18. 22.10 med Ludvig Forsman och Raimo Kaag som belyser estlandssvenskar respektive kontakter mellan ester och svenskar. Adressen är undantagsvis Kyrkogatan 6, Vetenskapernas hus.

SENIORER PRATAR OCH GÅR

Sams inom ramen för svenska pensionärsförbundet bjuder på aktiviteter för äldre som Seniorträff på café Esplanad den första tisdagen i månaden kl. 14. Umgänge och ofta gästföreläsare. Seniorpromenad andra och fjärde fredagen i månaden, och nästa danskväll på AV 15 oktober kl. 18. Mera uppgifter om program av bland andra manne_lindberg@hotmail.com och majbritt.paro@pp.inet.fi.